

Nr 652

Av herr **Nilsson** i Tvärålund **m. fl.**, om statligt bidrag till företagareföreningarna för teknisk och ekonomisk rådgivning åt mindre och medelstora företag.

(Lika lydande med motion nr 593 i Första kammaren)

Samhället har anledning att särskilt uppmärksamma de mindre företagens förhållanden. Småföretagsamheten svarar, såsom olika undersökningar visar, för en anmärkningsvärt stor andel av det nyskapande som för utvecklingen framåt. Enskilt initiativ och vilja till verksamhet har de bästa utvecklingsmöjligheterna i de mindre företagen, som alltså ger det bästa klimatet för nyföretagsamhet. En hög nyetablerings- och tillväxttakt i vårt näringsliv måste byggas på goda förutsättningar för de mindre företagen.

Det är otvivelaktigt så, att möjligheterna till utveckling av mindre företag och därmed till effektivisering av näringslivet inte tillvaratagits på bästa sätt genom den politik som förts. Många brister och felinriktningar i politiken kan anges. Naturligtvis är det särskilt viktigt att småföretagare, som inte haft möjlighet till önskvärd utbildning som företagsledare, får god teknisk och ekonomisk rådgivning angående produktion, avsättning och marknadsföring. Samhället svarar för en inte obetydlig verksamhet i detta avseende, främst genom företagareföreningarna. Verksamheten vidgades genom riksdagsbeslutet i fjol angående riktlinjer för företagareföreningarnas verksamhet. Men otvivelaktigt skulle ytterligare satsning på detta område öppna vägen för en väsentlig effektivisering av näringslivet.

Små och medelstora företag leds ofta av personer, som ursprungligen trätt in i verksamheten såsom verkstadsarbetare eller hjälpreda åt fadern/företagsledaren. Dessa personer är alltså inte så sällan arbetare, som saknat möjligheter att skaffa sig tillräckliga kunskaper för att lösa alla de skiftande problem som företaget ständigt möter i konkurrenssamhället. Man kan konkretisera dessa tankegångar i uttrycket att första och andra generationens företagsledare till sin inriktning mera är industriarbetare än industriledare. Det är därför inte så underligt om dessa personer saknar utrustning för de administrativa styrsystem som behövs för en effektiv företagsutveckling.

Det är ett obestridligt faktum att den genomsnittlige företagsledaren inom mindre och medelstor industri ofta hamnar i situationer, som är alltför särpräglade och komplicerade för att han ensam skall kunna fatta de bästa be-

sluten. Det är därför angeläget att här tillförs resurser, som kan medverka till en genomtänkt och ekonomiskt riktig utveckling av företagets verksamhet.

Det har gång på gång visat sig att företagen i administrativt hänseende, såväl inom den produktionstekniska som den ekonomiska sektorn, inte orkar med den snabba expansion som deras företag genomgår i samband med investeringar, t. ex. de som lokaliseringstödet möjliggjort. För att det på sikt skall bli en meningsfull effekt av sådana insatser är det ofta nödvändigt med en förstärkning av företagsledningens kapacitet på ett eller annat sätt. I annat fall riskerar man en omfattande kapitalförstöring. Särskilt inom lokaliseringpolitiken är en förstärkt företagsrådgivning angelägen.

En lämplig form för en förstärkt företagsrådgivning synes oss vara att inom företagareföreningarnas verksamhet byggs upp grupper av tekniker och ekonomer, som skulle fungera som stab till företagsledningen. En sådan särskild stabsgrupp skulle bildas för varje företag, som har intresse av förstärkt rådgivning. Stabsgruppernas arbete skulle sedan baseras på sammanträden, som hålls med företagsledningen, lämpligen en gång i månaden. Vid behov kan givetvis kontakter tas mellan ordinarie sammanträden. Kontaktgruppen inom företaget bör normalt utgöras av företagsledningen men kan efter behov utvidgas med exempelvis nyckelpersoner bland företagets arbetare och tjänstemän, konsulenter som företaget utnyttjar och engagerade finansieringsinstitut. Stabsgruppen skall hålla sig kontinuerligt informerad om företagets verksamhet för att kunna biträda företagsledningen när det gäller att ställa upp huvud- och delmål för företagets verksamhet.

Avsikten med stabsgruppens arbete skall inte vara att överta någon verkställande funktion i företaget. Uppgiften blir i stället att medverka till en styrning av företagets verksamhet mot ett på lång sikt uppställt mål. Gruppen skall hållas informerad om företagets ställning och utveckling genom periodiska rapporter om resultat- och likviditetsutveckling. Rapportfrekvensen bör vara hög, vilket innebär att sammanställningar bör ske en till tre gånger varje kvartal. Gruppen bör vidare hållas informerad om företagets planer genom löpande budgetering av företagets förväntade utveckling på kort och lång sikt i vad avser såväl resultat som likviditet. Frekvensen i budgeteringssystemet bör sammanfalla med rapportsystemet, så att efterkontroll möjliggörs.

Stabsgruppen bör kunna medverka till en riktig styrning av företagets utveckling genom att hålla sig informerad om vad som beräknades hända enligt budget för viss period, ta reda på vad som verkligen hänt under samma period, konstatera storleken i avvikelserna mellan verkliga och budgeterade intäkts- och kostnadsposter, ta reda på varför sådana avvikelser uppstått, samt, därest avvikelserna är oförmånliga från företagets synpunkt sett, bidra till att motåtgärder av lämpligt slag sätts in för att uppsatta mål ändå skall uppnås.

Stabsgruppens egentliga uppgift skall vara att medverka till att företagets verksamhet styrs emot ett på lång sikt uppsatt mål. Men det faktum att denna medverkan sker i återkommande sammanträden med företagsledningen gör att ett utbildningsmoment byggs in i verksamheten. En utbildning av detta slag är särskilt effektiv av den anledningen att den bedrivs inom företagets egen miljö och med företagets egna problemställningar som studieobjekt.

En förstärkt företagsrådgivning bör på ovan skisserat sätt kunna fogas in i företagareföreningarnas verksamhet och främjas genom stöd från staten. Man kan räkna med att de mindre och medelstora företagen härigenom kan effektiviseras väsentligt. Särskilt angeläget är det att en sådan företagsrådgivning infogas i lokaliseringpolitiken.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam prövning och förslag angående statligt stöd till företagareföreningar för s. k. stabsgrupper med teknisk och ekonomisk expertis för förstärkt företagsrådgivning åt mindre och medelstora företag i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 28 januari 1969

Jan-Ivan Nilsson (cp)
i Tvärålund

Rune Gustavsson (cp)
i Alvesta

Anna-Lisa Nilsson (cp)

Fritz Börjesson (cp)
i Glömminge

Anders Jonsson (fp)
i Mora

Elias Jönsson (fp)
i Ingemarsgården

Nr 653

Av herr Nilsson i Östersund m. fl., om särskilt statsbidrag till företagareföreningarna i Jämtlands län.

(Lika lydande med motion nr 571 i Första kammaren)

Inget annat län i riket har fått vidkännas så stor befolkningsminskning som Jämtlands län. Under 1960-talet har befolkningen minskat med 13 500 personer, eller nära 10 % av folkmängden. I länsplanering 1967 har, för att en tillfredsställande standard skall kunna upprätthållas inom länet, räknats med en nettoökning av den industriella sysselsättningen på 320 personer